

### บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สาขาทัศนศิลป์ : กรณีศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สาขาทัศนศิลป์ ด้วยการศึกษารายละเอียด สภาพปัจจุบัน สรรพสภาพปัญหา อุปสรรคที่แท้จริง และความต้องการต่อการใช้งานแหล่งเรียนรู้ รวมถึงส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในคณะศิลปกรรมศาสตร์ ให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน การบริการวิชาการแก่สังคมและชุมชนท้องถิ่น และทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย และเพื่อสร้างแบบจำลองการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สาขาทัศนศิลป์ ในคณะศิลปกรรมศาสตร์ให้เป็นรูปธรรม รองรับกับความต้องการในการใช้งานและสามารถนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง แบบลูกโซ่ และแบบบังเอิญ สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม จำนวน 75 คน ดังนี้ 1) กลุ่มผู้บริหารและผู้อำนวยการหอศิลป์ 2) กลุ่มศิลปิน และ 3) กลุ่มผู้เข้ามาใช้บริการ

การศึกษาพบว่าในด้านการบริหารจัดการองค์กร พบว่าศูนย์ศิลปกรรมศาสตร์ศึกษา มีการดำเนินนโยบายและวัตถุประสงค์โดยภาพรวมของศูนย์ศิลปกรรมศาสตร์ศึกษาที่วางแผนไว้นั้นอยู่ในระดับที่ดี แต่ยังมีขาดความพร้อมในเรื่องของสถานที่ ครุภัณฑ์ งบประมาณ และที่สำคัญคือบุคลากรที่จะเข้ามาดำเนินการโดยเฉพาะบุคลากรภายในองค์กร ต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจและเสียสละ จึงควรมีการพัฒนาบุคลากร โดยการฝึกอบรมทางด้านการบริหาร และการศึกษาดูงานในสถานที่ต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ และควรมีรูปแบบกิจกรรมของศูนย์ฯสู่ชุมชน โดยการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจทางด้านศิลปะแก่เด็กและเยาวชน โดยเน้นเรื่องศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ โดยเฉพาะในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์เพื่อส่งข่าวสารความเคลื่อนไหว กิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ รวมถึงต้องการให้แหล่งเรียนรู้มีการพัฒนาเพิ่มเติม เช่น ด้านบุคคล ศูนย์ควรจัดให้มีวิทยากร/เจ้าหน้าที่ให้ความรู้ คำแนะนำในการใช้แหล่งเรียนรู้ และควรมีภัณฑารักษ์เข้ามาดูแลจัดการทางด้านศิลปะโดยตรง ด้านพื้นที่ ศูนย์ควรพัฒนาห้องค้นคว้า ศิลปกรรม (ห้องสมุด) จัดทำห้องแสดงผลงานของศิษย์เก่าที่สร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบัน ห้องเชิดชูเกียรติศิลปิน ห้องนิทรรศการถาวร สหกรณ์ ร้านค้าขายอุปกรณ์ศิลปะ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์ควรจัดทำเว็บไซต์ของตนเอง และรวบรวมภาพยนตร์เกี่ยวกับศิลปะ หนังสือ และ

ด้านการจัดการองค์ความรู้ของศิลปินและคณาจารย์ ศูนย์ควรจัดรวบรวมประวัติส่วนตัว ผลงาน แง่คิดมุมมอง แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน แนวทางในการประกอบอาชีพของ ศิลปิน เป็นต้น

ดังนั้น หากมีการดำเนินการตามแบบจำลองการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางด้าน ทัศนศิลป์ ที่ผู้วิจัยได้เสนอแนะและจัดทำขึ้น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จะมีแหล่งเรียนรู้ทางด้าน ศิลปวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน ส่งผลให้ความรู้ที่มีอยู่ไม่สูญหาย รวมถึงยังช่วยใน การอนุรักษ์ สืบทอดวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของบรรพบุรุษให้กับเยาวชนรุ่นหลัง ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็น อย่างยิ่งต่อการพัฒนาและความก้าวหน้าของประเทศชาติ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมและ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของภูมิภาคกับประเทศเพื่อนบ้านให้แน่นแฟ้นและถาวรสืบไป

### Abstract

A study entitled "Management of Learning Resources in the Visual Arts: A Case Study of Faculty of the Fine and Applied Arts, Prince of Songkla University Pattani campus" aims at developing the Learning Resources to their fullest function as well as investigating its current situation, obstacles and the needs of users. The study also intends to promote the Fine and Applied Arts Faculty's Learning Resources in compliance with the mission of the university concerning academic and teaching service to the society and the local community and promotion of the arts and culture. As a result, a management model is introduced so that the needs of users could be materialized and mobilized efficiently.

In this qualitative study, in-depth interviews are conducted with the sampling groups of 75 members selected through purposive, snowball and accidental sampling. Representative groups are divided into 3 categories: 1) administrators and directors of art galleries, 2) artists and 3) users of the Learning Resources

The findings show that although the policy and overall objectives of Center for the Fine Arts Studies have been well formulated, proper use of space, facilities and budget is lacking. Moreover, the internal staffs require their true understanding and devotion. Management training and study trips, domestic and overseas, for staffs are needed. Furthermore, activities of Center for the Fine Arts Studies should promote the appreciation of local arts and culture which reflects the cultural diversity among children and youth in the three bordering southern provinces.

As for public relations, the majority of the sample agree to obtain the Center's information and activities over the Internet. Other suggestions are: **Human Resources Management**, lecturer or officers should be available to help and provide the information at Center for the Fine Arts Studies while a curator should have a direct responsibility for arts management; **the Use of Space**, an arts research room (library) of the Center should be improved. Exhibitions of works by famous alumni, hall of fame for honorable artists, a permanent exhibition and a co-operative store of art supplies are recommended;

**Information Technology**, the Center should have its own website and provide arts movies and short films; **Knowledge Management concerning artists and academic scholars**, Center for the Fine Arts Studies should obtain their biographies, works, ideas, viewpoints, artistic inspirations and occupational guidelines for professional artists.

If this suggested model is adopted, Prince of Songkla University will be equipped with systemic and standardized learning resources for the arts and culture. All the invaluable knowledge and culture will be preserved, and local wisdoms of their ancestors could be passed on the younger generation. These are essential for national development and improvement. More importantly, regional cultural exchange among neighboring countries will be firmly encouraged for good.